

**Ontwerpbeschikking van Gedeputeerde Staten van de provincie
Noord Brabant**

op de op 15 april 2014 bij hen ingekomen aanvraag om vergunning
krachtens de Waterwet, voor Waterwetvergunning voor het bestaande
bodemonergiesysteem van het TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk.

Kadastraal bekend:

ons kenmerk
00.075.125
14041632

Gemeente	Perceelnummer	Sectie
gemeente Waalwijk	3493	D

Onderwerp

Gedeputeerde Staten hebben op 15 april 2014 een aanvraag van Stichting TweeSteden Ziekenhuis aan de Dr. Deelenlaan 5 te Tilburg om een vergunning krachtens de Waterwet ontvangen. De aanvraag betreft het intrekken van de bestaande Waterwetvergunning en het aanvragen van een nieuwe gewijzigde Waterwetvergunning voor een bodemenergiesysteem van het TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk, kadastraal bekend gemeente Waalwijk, sectie D, perceelnummer 3493. De aanvraag is geregistreerd onder nummer 14041632 en op het Omgevingsloket online onder OLO nummer 1268179.

Besluit

Gedeputeerde Staten besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze beschikking en gelet op artikel 6.4 van de Waterwet:

- I. vergunning met het kenmerk 538708 d.d. 13 januari 1999 (inclusief alle wijzigingen) in te trekken op het moment dat deze vergunning onherroepelijk van kracht wordt. Aan Stichting TweeSteden Ziekenhuis vergunning te verlenen voor het onttrekken en injecteren van grondwater ten behoeve van een bodemenergiesysteem op de kadastraal bekend gemeente Waalwijk, sectie D, perceelnummer 3493;
- II. dat maximaal 70 m³ per uur, 1.680 m³ per dag, 52.080 m³ per maand, 150.000 m³ per kwartaal en 300.000 m³ per jaar mag worden onttrokken/geïnjecteerd, uitsluitend ten behoeve van het bodemenergiesysteem;
- III. het rapport Energieopslag TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk van IF-Technology, nummer 9815/BG/20140403 d.d. 3 april 2014 onderdeel uit te laten maken van deze vergunning;
- IV. aan deze vergunning de volgende voorschriften te verbinden.

Voorschriften

Voorschrift 1 Bron en filters

1. De pomp- en injectieputten moeten worden gerealiseerd binnen een straal van 10 meter van het punt met de volgende Rijksdriehoeksnet-coördinaten:

X-coördinaat bron 1:	131.796	Y-coördinaat bron 1:	410.810
X-coördinaat bron 2:	131.917	Y-coördinaat bron 2:	410.811

De filters moeten worden geplaatst vanaf een diepte van 22,0 meter -maaiveld tot maximaal 36,0 meter -maaiveld.

Voorschrift 2 Energie

1. De temperatuur van het grondwater dat door het bodemenergiesysteem in de bodem wordt teruggebracht, bedraagt ten hoogste 25°C. Hierbij worden de temperaturen van het water uit de technische ruimte die gemeten worden na het opstarten buiten beschouwing gelaten.
2. Binnen vijf jaar vanaf de ingebruikname van het bodemenergiesysteem zijn de totaal aan de bodem toegevoegde hoeveelheden warmte en koude aan elkaar gelijk. Deze situatie herhaalt zich telkens uiterlijk vijf jaar na het laatste moment waarop dit werd bereikt. De hoeveelheden worden uitgedrukt in MWh. Indien de hoeveelheid warmte en de hoeveelheid koude die vanaf de datum van ingebruikneming door het systeem aan de bodem zijn toegevoegd, zodanig van elkaar verschillen dat het niet aannemelijk is dat aan dit voorschrift kan worden voldaan, wordt op verzoek van het bevoegd gezag binnen drie maanden een plan van aanpak ingediend waarin is vastgelegd op welke wijze en binnen welke termijn aan dit voorschrift kan worden voldaan. Nadat het bevoegd gezag daarmee heeft ingestemd, maakt het plan van aanpak deel uit van de vergunning.
3. De energetische opbrengst van het ondergrondse deel van het bodemenergiesysteem bedraagt tenminste 0,0046 MWh/m³/jr (delta T=4) voor zowel de warme als de koude bron. Indien op de datum waarop het bodemenergiesysteem twee volledige jaren in bedrijf is, deze opbrengst minder dan 80 % is dan vereist, kunnen Gedeputeerde Staten eisen dat de vergunninghouder binnen 3 maanden na die datum een plan van aanpak indient, waarin de vergunninghouder aangeeft welke maatregelen getroffen gaan worden om de warmte- en koudevoorziening zodanig bij te stellen dat aannemelijk is dat daarmee zal worden voldaan aan dit voorschrift. Nadat het bevoegd gezag met het plan van aanpak heeft ingestemd, maakt het plan deel uit van de vergunning.
4. De minimale injectietemperatuur van het te retourneren grondwater in de warme bron bedraagt altijd minimaal de natuurlijke achtergrondtemperatuur van het grondwater. Hierbij worden de temperaturen van het water uit de technische ruimte die gemeten worden na het opstarten buiten beschouwing gelaten.
5. Het bodemenergiesysteem levert het energierendement dat bij een doelmatig gebruik en goed onderhoud kan worden behaald.

Voorschrift 3 Aanleveren rapportages

1. Er wordt een registratie bijgehouden van de per maand onttrokken en in de bodem teruggebrachte hoeveelheden water met het maximale onttrekkingsdebiet per maand. Ook dient de gespuide hoeveelheid met het daarbij behorende debiet per uur te worden geregistreerd.

De registratie vindt plaats zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.5 Meetstaat" is aangegeven.

2. Er wordt een registratie bijgehouden van de maximale en gemiddelde temperatuur per maand van het in de bodem teruggebrachte grondwater. De registratie vindt plaats zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.5 Meetstaat" is aangegeven.
3. Er wordt een registratie bijgehouden van de hoeveelheden warmte en koude die in elke maand aan de bodem zijn toegevoegd en van de metingen die daaraan ten grondslag liggen. De gegevens worden gerapporteerd zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.5 Meetstaat" is aangegeven.
4. Er wordt een registratie bijgehouden van de energetische opbrengst per maand tijdens de situatie indien het systeem warmte levert en tijdens de situatie waarbij het systeem koude levert en de metingen die daaraan ten grondslag liggen.
5. De registraties als genoemd in de leden 1, 2 en 3 worden gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 5% en een frequentie van ten minste 1 maal per 15 minuten, van:
 - a. de hoeveelheden grondwater die worden onttrokken;
 - b. de hoeveelheden grondwater die in de bodem worden teruggebracht dan wel als spui worden afgevoerd;
 - c. de temperaturen van het onttrokken en in de bodem teruggebrachte grondwater.
6. De verzamelde gegevens als bedoeld in de leden 1, 2, 3 en 4 worden jaarlijks uiterlijk op 31 maart van het jaar volgend op het rapportagejaar aan Gedeputeerde Staten opgegeven. De overzichtstabel is opgebouwd zoals weergegeven in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.5 Meetstaat".
7. De gegevens als bedoeld in voorschrift 3, lid 3, worden tevens gesommeerd vanaf de datum van ingebruikneming van het bodemenergiesysteem. De gesommeerde gegevens worden voor een periode van de voorafgaande vijf kalenderjaren in een grafiek weergegeven, waarmee wordt aangegeven of de inrichting voldoet aan voorschrift 2, lid 2. De grafiek is opgebouwd zoals weergegeven in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.5 Figuur 1".
8. Ter vaststelling van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater wordt aan het einde van het warme danwel koude seizoen waarin de inrichting twee jaar in werking is geweest, het grondwater in het gepompte pakket bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.3 Monitoringsparameters grondwaterkwaliteit" is aangegeven. Daarbij wordt per doublet of per cluster van doubletten bij de bron die in het afgelopen seizoen grondwater heeft geïnjecteerd het grondwater bemonsterd en geanalyseerd. Het analyserapport wordt als bijlage gevoegd bij de monitoringsrapportage over het kalenderjaar waarin de bemonstering heeft plaatsgevonden, met een beschouwing van de invloed van de inrichting op de chemische samenstelling van het grondwater.
9. Indien de gemeten waarden afwijkingen vertonen ten opzichte van de vergunde situatie en/of afwijkingen bestaan in de chemische samenstelling ten opzichte van de eerder bij ingebruikname gedane analyse van het gepompte pakket, kan het bevoegd gezag aanvullend onderzoek eisen naar de effecten daarvan op de bij het grondwater betrokken belangen.
10. Nadat de inrichting twee volledige kalenderjaren in gebruik is, en na elke periode van vijf kalenderjaren die daarop volgt, overlegt de vergunninghouder een evaluatierapport waarin in elk geval het volgende is opgenomen:
 - a. de hoeveelheden warmte en koude die per maand aan de bodem zijn toegevoegd, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 2, lid 2, te voldoen;

- b. calamiteiten of ongewone voorvallen die zich hebben voorgedaan;
- c. de energetische opbrengst (SPF) van het bodemenergiesysteem gedurende de afgelopen periode, inclusief een beschouwing van maatregelen die genomen zijn of worden om aan voorschrift 2, lid 3, te voldoen.

Voorschrift 4 Werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem

- 1. Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van het bodemenergiesysteem vindt plaats overeenkomstig het krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daarmee beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.

Voorschrift 5 Gebruik, Beheer en Onderhoud

- 1. De ingebruikname van het bodemenergiesysteem wordt ten minste twee weken vooraf aan het bevoegde gezag gemeld.
- 2. Indien mechanische putreiniging niet effectief is gebleken, mag chemische putreiniging plaatsvinden, mits Gedeputeerde Staten hieraan vooraf goedkeuring hebben verleend.
- 3. Alle apparatuur, werken en overige voorzieningen, die in het kader van deze vergunning zijn of worden aangebracht, dienen goed bereikbaar en toegankelijk te zijn. Verder dienen deze steeds doelmatig te functioneren, in goede staat van onderhoud te verkeren en met zorg te worden bediend.
- 4. Om te voorkomen dat mogelijk verontreinigd water uit het gebouwcircuit naar het grondwater kan lekken dienen de volgende voorzorgsmaatregelen te worden genomen:
 - a. De inrichting moet zodanig worden uitgevoerd dat het grondwatercircuit door middel van corrosiebestendige warmtewisselaars wordt gescheiden van het water in het gebouwcircuit.
 - b. indien het gebouwcircuit is gevuld met een ander medium dan schoon drinkwater zonder toevoegingen dient het systeem te worden gecontroleerd op lekkage. De controle dient jaarlijks plaats te vinden door de warmtewisselaar grondwaterzijdig af te persen;
 - c. indien uit de controle in lid 4.b lekkage wordt geconstateerd dienen Gedeputeerde Staten hier terstond van op de hoogte te worden gesteld en dient al het mogelijke te worden ondernomen dat geen gebouwwater in het grondwater terecht kan komen. Het systeem mag pas weer in gebruik worden genomen indien hiervoor door Gedeputeerde Staten toestemming is verleend.
- 5. Voor het onderhoud van de bronnen mag ten hoogste 1.400 m³ per jaar worden gespuid.
- 6. Ten behoeve van de monitoring van de invloed van het systeem op de grondwaterverontreiniging dient voorafgaand aan de inwerkingtreding van het aangepaste systeem een monitoringsplan ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant te worden voorgelegd. Na goedkeuring door Gedeputeerde Staten maakt het monitoringsplan onderdeel uit van deze vergunning.

Voorschrift 6 Ontwikkeling / aanleg bodemenergiesysteem

- 1. De start van de boorwerkzaamheden voor de aanleg van het ondergrondse deel van het bodemenergiesysteem wordt ten minste twee weken vooraf aan Gedeputeerde Staten gemeld.
- 2. Een afschrift van de boorbeschrijving conform de eisen in protocol SIKB-2101 wordt voorafgaand aan de ingebruikname van de inrichting toegezonden aan Gedeputeerde Staten.

3. Per cluster van bronnen worden in het boorgat van één bron, of in een waarnemingsput nabij één bron, peilbuizen geplaatst die geschikt zijn voor de meting van de grondwaterstanden, stijghoogtes, grondwatertemperaturen en voor de bemonstering van het grondwater ter hoogte van:
 - a. het filtertraject van de bronnen;
 - b. de freatische grondwaterstand;
 - c. het watervoerend pakket dat gelegen is direct boven het watervoerend pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken en waarin dit wordt geretourneerd.
4. Ter vaststelling van de chemische samenstelling van het grondwater in de referentiesituatie wordt het grondwater in het gepompte pakket voorafgaand aan de eerste retournering door daartoe erkende personen of instellingen bemonsterd en geanalyseerd op de stoffen zoals opgenomen in de "Handreiking provinciale besluiten bodemenergiesystemen (BUM deel 1) bijlage 3.3 Monitoringsparameters grondwaterkwaliteit". Daarbij wordt per doublet of per cluster van doubletten het grondwater bemonsterd ter hoogte van de bronfilters. Het analyserapport wordt ten minste twee weken voorafgaand aan de ingebruikname van het bodemenergiesysteem aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
5. Het gebruik van het bodemenergiesysteem leidt niet tot grotere of anderzins negatieve effecten op bij het grondwater betrokken belangen dan welke zijn beschreven in het in dit besluit genoemd rapport. De vergunninghouder toont dit aan door voor de ingebruikname van de inrichting de hydrologische effecten zoals beschreven in het in dit besluit genoemde rapport, te verifiëren door middel van een hydrologische veldproef. Wanneer de inrichting wezenlijk wordt gewijzigd dient deze veldproef opnieuw te worden uitgevoerd. De rapportage van de proef wordt uiterlijk twee weken voorafgaand aan de ingebruikname of wijziging van de inrichting aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
6. Binnen één maand na inrichting van de bronnen en peilbuizen dienen de volgende gegevens te worden toegezonden:
 - a. locatie van de bronnen (Rijksdriehoeksnet x- en y- coördinaten op 1 meter nauwkeurig);
 - b. boorbeschrijvingen van de grondboring;
 - c. de wijze van inrichting en hoogteligging van de bronnen in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.;
 - d. de hoogteligging van de filters in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.;
 - e. de wijze van inrichting en hoogteligging van de peilbuizen in meters minus maaiveld en ten opzichte van N.A.P.
7. De vergunninghouder registreert alle gegevens van het bodemenergiesysteem met betrekking tot de vergunning, meldingen, aanleg, onderhoud en monitoring. Deze gegevens zijn te allen tijde op de locatie in te zien door de toezichthouder. Het betreft tenminste de volgende gegevens:
 - a. kopie van deze vergunning;
 - b. kopie van het effectrapport en de eventuele daarbij behorende aanvullingen;
 - c. overzicht locaties bronnen en installatie;
 - d. principeschema installatie;
 - e. kopie boorstaten bronnen;
 - f. rapportage van de verificatie van de hydrologische effecten;

- g. specificaties bronpompen;
- h. controlerapport van de installatie;
- i. fabriekscertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;
- j. installatiecertificaat van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters;
- k. recente kalibratierapporten van de watermeters, temperatuuropnemers en energiemeters, waarbij minimaal de kalibratiefrequentie wordt gehanteerd zoals die is aangegeven in het fabriekscertificaat;
- l. jaaropgaven debiet/temperatuur/spui;
- m. gegevens brononderhoud.

Voorschrift 7 Beëindigen gebruik bodemenergiesysteem

1. Beëindiging van de onttrekking en van het in de bodem terugbrengen van grondwater alsmede de datum van afdichting van de bronnen en waarnemingsfilters, worden ten minste vier weken voor de beëindiging aan Gedeputeerde Staten gemeld.
2. Na beëindiging van de onttrekking worden binnen een maand de in voorschrift 3 genoemde gegevens voor het kalenderjaar waarin de onttrekking is beëindigd aan Gedeputeerde Staten toegezonden.
3. Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van een open bodemenergiesysteem wordt het systeem afgedicht conform de eisen in protocol SIKB-2101.
4. Na buitengebruikstelling wordt binnen één maand na de afdichting een verslag van de afdichting aan Gedeputeerde Staten toegezonden.

Procedurele aspecten

1 Gegevens aanvrager

Op 15 april 2014 hebben wij een aanvraag om een Waterwetvergunning ontvangen van Stichting TweeSteden Ziekenhuis aan de Dr. Deelenlaan 5 te Tilburg.

2 Projectbeschrijving

Het betreft een aanvraag voor een bodemenergiesysteem. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de effectenstudie.

3 Bevoegd gezag

Voor onderhavige aanvraag zijn Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant bevoegd gezag. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant is door het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant gemandateerd om de Waterwetvergunning te verlenen of te weigeren. Daarbij is de omgevingsdienst er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in het besluit alle aspecten aan de orde komen met betrekking tot het gebruik van de ondergrond.

4 Procedure

Op de voorbereiding van deze beschikking zijn afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer niet van toepassing.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer 14041632 en omvat de volgende stukken:

- aanvraagformulier;
- onderbouwende rapportage Energieopslag TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk, nummer: 9815/BG/20140403 en datum rapportage 3 april 2014.

Kennisgeving van de aanvraag heeft plaatsgevonden op de website van de provincie Noord-Brabant

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevatte voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de omgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

Het waterschap is adviseur op grond van de Waterwet. Ook worden door ons altijd verzocht te adviseren:

- de gemeente waar het systeem wordt geplaatst;
- ZLTO;
- Waterleidingbedrijf (Brabant Water of Evides).

Omdat het systeem in de directe nabijheid van de verontreiniging van Carrier Systems is gelegen is Royal Haskoning, optredende namens Carrier Systems, eveneens om advies verzocht.

Naar aanleiding van ons verzoek heeft de gemeente Waalwijk en Royal Haskoning ons geadviseerd.

Advies gemeente Waalwijk

Per brief van 7 mei 2014, kenmerk Z14-007723, geeft de gemeente Waalwijk advies op de aanvraag 'Energieopslag TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk'. Het advies betreft twee delen.

1. Ter plaatse van de Duvenvoordestraat is een gesloten bodemenergiesysteem aangelegd. Dit systeem heeft bij de aanvraag rekening gehouden met de huidige hoeveelheden van het energieopslagsysteem ter plaatse van het TweeSteden Ziekenhuis. Bekeken moet worden of de nieuwe hoeveelheden geen negatieve interferentie met het systeem hebben.
2. Binnenkort zal een grondwateronttrekking plaatsvinden ter plaatse van de ombouw van de N261. Hiervoor heeft de Brabantse Delta een vergunning verleend. In de rapportage is hiermee geen rekening gehouden.

Advies Royal Haskoning

Per mail van 3 juni 2014 geeft Royal Haskoning advies op de aanvraag 'Energieopslag TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk'. Het advies betreft een aantal rapporten en verslagen van gesprekken omtrent de verontreinigingsproblematiek van Carrier Systems B.V. het betreft de rapporten:

- Verslag voorbespreking uitbreiding Tweesteden Ziekenhuis 17 februari 2014 nummer 9V5758.03/N002/500293/Nijm;
- Waterverplaatsing warmte-koudeopslag Tweestedenziekenhuis, locatie Waalwijk;
- Saneringsplan VOCL verontreiniging, Zanddonkweg 1 Waalwijk, d.d. 19 juni 2009, nummer 9T5070;
- Grondwatermonitoring 2013, Carrier Holland Heating, Zanddonkweg te Waalwijk, d.d. 11 december 2013, nummer 9V5758-102-100;
- Aanvullende informatie en toelichting Zanddonkweg 1 in Waalwijk (NB/0867/00213), 12 oktober 2009, nummer 9V5758/L00001/500293/DenB;
- Aanvullende informatie Zanddonkweg 1 in Waalwijk (NB/0867/00213), 4 februari 2010, 9V5758/L00002/500293/DenB.

Op de locatie ter plaatse van Carrier systems B.V. is een omvangrijke grondwaterverontreiniging gelegen.

Deze grondwaterverontreiniging wordt gemonitord en zodra er een stabiele eindsituatie is ontstaan behoeft er geen actieve sanering plaats te vinden. Door het uitbreiden van de onttrekking van TweeSteden Ziekenhuis bestaat de mogelijkheid dat er ter plaatse van de verontreiniging geen stabiele eindsituatie ontstaat waardoor monitoring en mogelijk een actieve sanering dient plaats te vinden.

Reactie advies gemeente Waalwijk

Ad. 1

Het gesloten bodemenergiesysteem is dusdanig ontworpen dat deze kon functioneren bij de oude vergunning. De vergunde hoeveelheid wordt in de huidige aanvraag verdubbeld. De maximale verlaging verandert door de verdubbeling nagenoeg niet terwijl het invloedsgebied iets groter wordt. Nadelige effecten als gevolg van de uitbreiding worden derhalve ook niet verwacht.

Ad 2.

De effecten die als gevolg van de tijdelijke grondwateronttrekking ter plaatse van de N261 gaan plaatsvinden zijn afgewogen in die beschikking. Aangezien de invloedsgebieden en maximale stijghoogten minimaal veranderen worden geen andere effecten verwacht welke in de beschikking van de grondwateronttrekking ten behoeve van de N261 zijn afgewogen. Ook omdat die grondwateronttrekking een tijdelijk karakter heeft is het niet te verwachten dat hierdoor een negatief effect zal gaan optreden.

Reactie op advies Royal Haskoning

In de rapportage is rekening gehouden met de huidige verontreiniging ter plaatse van Carrier Systems. Op basis van berekeningen die zijn uitgevoerd door Royal Haskoning blijkt dat aan de rand van de verontreiniging de beïnvloeding maximaal 5,6 meter is. Deze beïnvloeding is in het eerste halfjaar omgekeerd van het tweede halfjaar. Zodoende zal de verontreiniging worden aangetrokken en een half jaar later weer worden weggeduwd. De netto verplaatsing blijft dan zeer gering. Uitgangspunt is hierbij dat de waterverplaatsing het eerste half jaar gelijk is aan het tweede halfjaar. Om de gevoeligheid van een onbalans in de waterverplaatsing aan te tonen zijn berekeningen uitgevoerd waarbij een wateronbalans in het systeem is ingevoerd. Hieruit blijkt dat bij een wateronbalans van 25% de maximale verplaatsing van de verontreiniging 7 meter bedraagt. Deze maximale verspreiding van de verontreiniging heeft geen substantiële invloed op de grondwaterverontreiniging. Wel dient te worden voorkomen dat er verontreinigd grondwater in de bronnen terecht komt. Hiertoe dient een peilbuis aanwezig te zijn tussen de verontreiniging en de bronnen van het energieopslagsysteem. Aangezien in de omgeving reeds vele peilbuizen geplaatst zijn dient te worden bekeken of er van deze peilbuizen gebruik kan worden gemaakt voor het monitoren van de invloed van het systeem op de verontreiniging (voorschrift 5 lid 6).

De beschikking is gepubliceerd op de website van de provincie Noord-Brabant.

Overwegingen

Toetsingskader Waterwet en Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015

1. Inleiding

De aanvraag heeft betrekking op een bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De Waterwet omschrijft in artikel 2.1 de algemene doelstellingen die richtinggevend zijn bij de uitvoering van het waterbeheer.

Deze doelstellingen vormen in onderlinge samenhang het toetsingskader bij vergunningverlening. Een vergunning wordt geweigerd indien de doelstellingen van het waterbeheer niet verenigbaar zijn met de aanvraag en het niet voldoende mogelijk is de belangen van het waterbeheer door het opleggen van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen.

Het huidige vergunningenbeleid ten aanzien van grondwater is in het bijzonder gericht op het halen van de doelstellingen uit het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015. Het beleid is erop gericht om de bestaande situatie in het beheersgebied te beschermen tegen ontwikkelingen, die afbreuk doen aan die doelstellingen.

Bij het opstellen van de vergunning is getoetst aan het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015. Voor details verwijzen wij u naar het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015, dat is verwoord op de website van de provincie (www.brabant.nl).

Bij de beoordeling van de aanvraag is in het bijzonder getoetst op de effecten die optreden als gevolg van grondwaterstand- en potentiaalveranderingen. Dit zijn:

- interferentie;
- gevolgen voor overige grondwatergebruikers;
- gevolgen ten opzichte van overige belangen;
- hydrothermische effecten;
- effecten ten aanzien van grondwaterkwaliteit;
- milieueffecten;
- invloed op bodem- en grondwaterverontreiniging;
- zetting;
- filterdiepten.

2. Beschrijving van de gevolgen van de onttrekking en injectie

Aanvraag

Op 15 april 2014 ontvingen wij van Stichting TweeSteden Ziekenhuis aan de Dr. Deelenlaan 5 te Tilburg een vergunningaanvraag ingevolge de Waterwet voor het onttrekken en injecteren van grondwater ten behoeve van een bodemenergiesysteem.

De inrichting waar het bodemenergiesysteem zal worden gerealiseerd is geprojecteerd aan de kadastraal bekend gemeente Waalwijk, sectie D, perceelnummer 3493 kadastraal bekend als voornoemd.

Bij deze aanvraag is een rapport overgelegd van IF-Technology getiteld Energieopslag TweeSteden Ziekenhuis te Waalwijk, nummer 9815/BG/20140403 d.d.3 april 2014, dat een nadere onderbouwing vormt van deze aanvraag.

De inrichting

Het bodemenergiesysteem bestaat in de huidige situatie uit één warme bron en één koude bron. Het bodemenergiesysteem is geprojecteerd in het eerste watervoerend pakket, met het filter van 22 tot 36 meter -maaiveld. De afstand tussen de bronnen bedraagt circa 120 meter. De te installeren maximale pompcapaciteit bedraagt 70 m³ per uur.

De maximale hoeveelheid water die per jaar wordt verplaatst bedraagt 300.000 m³. Als gevolg van het onttrekken en gelijktijdig injecteren van het grondwater zullen de grondwaterstand en de stijghoogte veranderen.

Al het onttrokken water zal worden geïnjecteerd behoudens een gedeelte spui. Deze spui is noodzakelijk voor het onderhoud van de bronnen. Er zijn berekeningen uitgevoerd naar deze veranderingen als het bodemenergiesysteem van Stichting TweeSteden Ziekenhuis, geprojecteerd aan de kadastraal bekend gemeente Waalwijk, sectie D, perceelnummer 3493, in bedrijf is. De berekende veranderingen zijn weergegeven in tabel 1.

	Winter (m)	Zomer (m)	Huidige vergunning
Grondwaterstandsverandering	0,35	0,35	0,35
Maximale stijghoogte verandering 1e wvp (opslagpakket)	2,2	2,2	2,2

Tabel 1: Maximale grondwaterstands- en stijghoogteveranderingen voor het systeem van Stichting TweeSteden Ziekenhuis

Van de veranderingen in de grondwaterstand en de stijghoogte zijn de invloedsgebieden berekend. Het invloedsgebied is het gebied waarbinnen de grondwaterstandsverandering maximaal 5 cm bedraagt. De berekende invloedsgebieden zijn aangegeven in tabel 2.

	Winter (m)	Zomer (m)	Huidige vergunning
Deklaag	425	425	400
1e watervoerende pakket (opslagpakket)	425	425	400

Tabel 2: Grootte invloedsgebieden voor het systeem van Stichting TweeSteden Ziekenhuis

Interferentie

Ten noorden van het systeem is een gesloten bodemwarmtewisselaar aangelegd. Bij de aanleg van dat systeem is rekening gehouden met de huidige invloed van het energieopslagsysteem ter plaatse van het TweeSteden Ziekenhuis op de omgeving. Omdat de uitbreiding weinig invloed heeft op de effecten naar de omgeving zal de uitbreiding ook geen extra effect op de gesloten bodemwarmtewisselaar hebben.

Gevolgen voor overige grondwatergebruikers

Binnen het invloedsgebied is een andere tijdelijke grondwateronttrekker aanwezig. Het betreft hier de grondwateronttrekking ten behoeve van de omleg van de N261. Voor deze grondwateronttrekking is door het Waterschap De Dommel een vergunning verleend. In deze vergunning is rekening gehouden met het huidige energieopslagsysteem van het TweeSteden Ziekenhuis. De uitbreiding van de effecten als gevolg van de uitbreiding van het systeem zijn dermate gering dat niet verwacht kan worden dat er negatieve effecten op de tijdelijke bemaling of het energieopslagsysteem zullen optreden als gevolg van deze uitbreiding.

Gevolgen voor overige belangen

De verandering van de grondwaterstand en de stijghoogten zijn zodanig klein dat geconcludeerd kan worden dat het bodemenergiesysteem geen negatieve invloed heeft op eventueel aanwezig stadsgroen, landbouw- of natuurfuncties.

Binnen het invloedsgebied van het bodemenergiesysteem bevindt zich geen, ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 c.q. de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, beschermd gebied. Het bodemenergiesysteem bevindt zich niet in een zogenaamd beschermd gebied waterhuishouding, attentiegebied of natte natuurparel zoals begrensd in bijlage III van de Verordening water Noord-Brabant en niet in een grondwaterbeschermingszone volgens de Provinciale Milieuverordening (PMV) Noord-Brabant 2010.

Hydrothermische effecten

Door geleiding, dispersie en de natuurlijke grondwaterstroming wordt een gedeelte van het geïnjecteerde water tot buiten het directe invloedsgebied van het bodemenergiesysteem getransporteerd. Er zijn berekeningen uitgevoerd naar deze hydrothermische effecten van het systeem.

In de koude bel van het bodemenergiesysteem van Amphia Ziekenhuis locatie Molengracht, begrensd door de natuurlijke achtergrondwaarde, is de temperatuur minimaal 0,5°C lager dan de natuurlijke grondwatertemperatuur. In de warme bel is de temperatuur minimaal 0,5°C hoger. Na 20 jaar kan op 125 meter afstand van de bronnen de temperatuur met maximaal 0,5°C (hoger of lager) veranderen ten opzichte van de natuurlijke grondwatertemperatuur.

Effecten ten aanzien van de grondwaterkwaliteit

Een verandering van de temperatuur van het grondwater kan het chemisch evenwicht van reacties veranderen. Een toename van de temperatuur kan een versnelde groei van micro-organismen veroorzaken, een daling van de temperatuur kan een vertraagde groei van de micro-organismen tot gevolg hebben.

Van groot belang voor de groei van micro-organismen is het voedselaanbod (AOC-gehalte: Assimileerbaar Organisch Koolstof). Grondwater in Nederland heeft veelal een zeer laag AOC-gehalte. Gezien de geringe temperatuurverschillen en de lage AOC-gehalten worden geen significante effecten verwacht op de chemische en microbiologische samenstelling van het grondwater. Het grondwatercircuit zal van het gebouwcircuit volledig gescheiden worden gehouden.

Milieueffecten

Het bodemenergiesysteem wordt gebruikt voor de inrichting gelegen aan de kadastraal bekend gemeente Waalwijk, sectie D, perceelnummer 3493. Deze toepassing van energieopslag zorgt voor een besparing op het energieverbruik ten opzichte van de conventionele manier van koelen en verwarmen. Deze energiebesparing resulteert in de beperking van emissie van gasen naar de atmosfeer. Omgerekend wordt met dit systeem per jaar 120.000 m³ aardgas bespaard en treedt een vermindering op van de uitstoot te weten 210 ton CO₂ en 270 kg aan stikstofoxiden.

Invloed op bodem- en grondwaterverontreiniging

Op 350 meter ten zuiden van de locatie is een grondwaterverontreiniging gelegen met VOCl. De verontreiniging is dieper aanwezig dan 30 meter beneden het maaiveld. In de rapportage zijn berekeningen uitgevoerd naar de invloed van de uitbreiding van het energieopslagsysteem ter plaatse van het TweeSteden Ziekenhuis op deze verontreiniging. Uit de berekeningen uitgevoerd door Royal Haskoning is gebleken dat de maximale invloed 5,6 meter bedraagt. Deze maximale verplaatsing

geldt alleen als de waterhoeveelheid in zomer en wintersituatie in balans is. Het eerste halfjaar zal de verontreiniging worden aangetrokken terwijl in het volgende halfjaar de verontreiniging zal worden weggeduwd. De netto verplaatsing van de verontreiniging zal hierdoor gering zijn.

Hierna zijn berekeningen uitgevoerd hoeveel de maximale verplaatsing van de verontreiniging is indien de waterhoeveelheid in zomer- en wintersituatie niet in balans is. Indien een onbalans van gemiddeld 10% over vijf jaar wordt toegestaan bedraagt de maximale verplaatsing van de verontreiniging 7 meter. Aangezien de huidige wateronbalans over de afgelopen jaren niet meer bedraagt dan 6% kan worden aangenomen dat de verspreiding van 7 meter een 'worst-case' benadering is.

De maximale verspreiding van de verontreiniging heeft geen substantiële invloed op de omvang van de grondwaterverontreiniging. Wel dient te worden voorkomen dat er verontreinigd grondwater verder in de richting van het TweeSteden Ziekenhuis stroomt of dat er verontreinigd grondwater in de bronnen terecht komt. Hiertoe dient een peilbuis aanwezig te zijn tussen de verontreiniging en de bronnen van het energieopslagsysteem. Aangezien in de omgeving reeds vele peilbuizen geplaatst zijn dient te worden bekeken of er van deze peilbuizen gebruik kan worden gemaakt voor het monitoren van de invloed van het systeem op de verontreiniging. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van het systeem dient een monitoringsplan ter monitoring van het effect op de verontreiniging ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd (Voorschrift 5 lid 6).

Zetting

De in de effectenstudie berekende maximale zetting en het daarbij behorende zettingsverhang is dermate klein dat schade aan gebouwen, funderingen, wegen of constructies niet wordt verwacht.

Filterdiepten

De filters van de bronnen van het systeem worden conform de onderbouwende rapportage afgesteld van 22,0 meter – maaiveld tot maximaal 36,0 meter – maaiveld.

M.E.R. -beoordeling

De aangevraagde onttrekking van grondwater aan de bodem valt onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectenrapportage. Dit betekent dat gelet op artikel 2, lid 5, onder b, van het Besluit milieueffect-rapportage wij als bevoegd gezag, op grond van de bijlage III bij de EEG richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/eg) genoemde criteria, toepassing moeten geven aan een M.E.R.-beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 tot en met 7.19 van de Wet milieubeheer als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Gelet op het voorgaande zijn wij van mening dat naar aanleiding van de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben en dat er daarom geen aanleiding is om een M.E.R.-beoordeling uit te voeren.

Afweging van belangen

In het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010 – 2015 is het beleid ten aanzien van het grondwater vastgelegd. Uit het oogpunt van CO₂-reductie en het zuinig omgaan met fossiele brandstof wordt rekening gehouden met een sterke toename van de vraag om de bodem te gebruiken voor de energievoorziening.

Hierdoor wordt ruimte geboden aan het ontwikkelen en exploiteren van energieopslagsystemen. Hierbij worden onder andere de volgende randvoorwaarden gehanteerd:

- een bodemenergiesysteem mag alleen ondieper dan 80 meter -maaiveld plaatsvinden, uitzonderingen zijn mogelijk in gebieden waarbij het grondwater over de gehele diepte niet geschikt is voor openbare watervoorziening vanwege de aanwezigheid van zout water;
- een bodemenergiesysteem mag niet gelegen zijn in beschermingszones (25- en 100- jaarzones) voor grondwaterwinningen voor de openbare watervoorziening en in beschermde gebieden waterhuishouding, te weten natte natuurplek en de daarbij behorende attentiegebieden;
- indien een bodemenergiesysteem is gelegen in of nabij bekende bodemverontreiniging(en) moet de initiatiefnemer aangeven hoe voorkomen wordt dat onder invloed van het bodemenergiesysteem de bodem en het grondwater aan negatieve beïnvloeding onderhevig zijn;
- lokale en regionale cumulatie van systemen dient te worden voorkomen. De onderlinge afstand tussen inrichtingen dient dusdanig te zijn dat wederzijds negatieve beïnvloeding wordt voorkomen;
- de temperatuur van het in de bodem terug te brengen water mag maximaal 25°C zijn;
- er mogen uitsluitend systemen worden toegepast waarbij het gewonnen water weer volledig wordt teruggebracht in de bodem;
- er mag, ook over een langere periode, geen opwarming van de bodem en het grondwater in de omgeving van de installatie optreden;
- kleine systemen ($< 10 \text{ m}^3$ per uur) dienen beperkt te blijven tot een maximale diepte van 30 meter minus maaiveld.

Gelet op bovengenoemde merken wij het volgende op.

Onderhavige aanvraag voldoet aan de voorwaarden verwoord in het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015 aangezien netto geen grondwater aan de bodem wordt onttrokken behoudens 1.400 m³ spui. Deze spuihoeveelheid is noodzakelijk voor het onderhoud van de bronnen en de continuïteit van het systeem.

De hoeveelheid te injecteren water is gelijk aan de hoeveelheid te onttrekken grondwater. Daarnaast wordt het voorgestelde systeem, waarbij in de bodem gebrachte warmte of koude in een cyclus van één jaar weer wordt teruggewonnen wordt door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant als duurzaam beschouwd. Zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht kan vooraf worden gesteld dat de kans op eventuele nadelige effecten van de onttrekking en/of injectie minimaal is.

Indien het spuiwater geloosd gaat worden op oppervlaktewater dient dit, wat betreft de te lozen hoeveelheid en lozingsconstructie, plaats te vinden overeenkomstig de van toepassing zijnde Keur van het Waterschap. Indien de lozing van het spuiwater plaats gaat vinden op de riolering dient voorafgaand aan de lozing dit met desbetreffende gemeente te worden besproken en dient aan de benodigde regelgeving te worden voldaan.

Ter verifiëring van de berekeningen dient, voorafgaand aan de inwerkingtreding en tijdens de exploitatiefase monitoring plaats te vinden. Voorafgaand aan de inwerkingtreding dient inzicht te worden verkregen in de doorlatendheden van de pakketten en de maximaal optredende verlagingen. Tijdens de exploitatiefase dient de werking van het systeem inzichtelijk te worden gemaakt. Hiertoe is het noodzakelijk de debieten te meten alsmede de bijbehorende temperaturen van het onttrokken en geïnjecteerde water. Op basis van deze gegevens is het mogelijk het rendement van het systeem te berekenen.

Gelet op het voorafgaande zijn wij thans van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend.